

DONDERDAG 13 DECEMBER.

De Oostenrijksche minister van binnenlandsche zaken
von Bach heeft eene commissie benoemd, die belast is

onderzoek toe opsporing van alle verzulm en nalatigheid in deze zal moeten plaats grijpen.

digde bevelschriften, welke de betrekkingen tusschen de politieke en geestelijke autoriteiten betreffen, en met het voorstellen van de door het Concordaat daarin noodzakelijk geworden wijzigingen.

Het schijnt zeker te zijn dat graaf *Coronini* niet naar de Vorstendommen terugkeeren, maar door een anderen generaal vervangen worden zal.

— Vorst *Gortschakoff* heeft den 1 dezer de volgende dépêche naar Petersburg opgezonden: „Alles gaat goed in de Krim. Belangrijk nieuws is er niet. Op de zuidkust is een vijandelijk piket opgeligt. Tien Franschen zijn bij die gelegenheid in onze handen gevallen, en nabij Eupatoria heeft men een Turksch officier krijsgewangen gemaakt.”

In de *Invalide Russe* van 2 december leest men het volgend bericht: „De generaal-majoor prins *Bagratiou Mouhransky*, met het bevel over het detachement te Guriel belast, meldt uit zijne stelling op de rivier Tsiva, den 12 en 13 november, dat de vijand, wiens hoofdmagt het dorp Zougidi bezet, een deel zijner troepen naar het dorp Kheti en langs den straatweg van Mingrelie naar Tschanis-Tskhalé gerigt heeft. Aan den kant van Redout-Kalé gingen de Turken voort met aan de beide oevers der Khopi wegen aan te leggen. Zij hebben hun detachement van Koboulet met een detachement Nizams versterkt, en, na Legvy en Orchkamou met reguliere troepen bezet te hebben, hunne aanvallende beweging begonnen. Den 10 november hebben ongeveer 400 man, die van den post Sint Nicolaas gedetacheerd waren, zich naar de door ons vernielde brug bij Tchokak begeven, maar, op dat punt door de militie van Gourié ontvangen, den aftogt weder geblazen, met verlies van eenige dooden en gekwetsten. Den 11 november rukten drie drommen vijandelijke infanterie en kavalerie naar het dorp Likhaour op, maar zijn op dat punt insgelijks, na een gevecht van een uur, naar de rivier Tcholob teruggetrokken. Aan onzen kant zijn 3 militiens gedood en 3 gekwetst. Het gerucht zegt dat het verlies des vijands aanzienlijk is. Vóór 9 november had het detachement van Koboulet nieuwe versterking ontvangen, en het effectief daarvan bedraagt nu 15,000 man reguliere infanterie en 3000 man kavalerie, met 14 stukken geschut, een groot aantal ongeregelde troepen niet medegerekend.”

Reizigers, die van Nicolaïeff komen, zeggen dat die stad niet meer te herkennen is, zoo zeer is zij veranderd. De eigenlijke vestingwerken beginnen op vijf wersten van de stad, waar de Ingul zich in de Bug werpt. Drie rijken redoutes beletten de nadering, ongeveer 400 kanonnen van alle kaliber verdedigen aan alle kanten de stad. Geheele straten, die uit kleine huizen bestonden, zijn afgebroken en in hunne plaats ontzettend groote kazernen en hospitalen gebouwd, alsmede bomvrije ammunities- en voorraad-magazijnen. Het oude admiraliteitsgebouw is in een fort herschapen, dat naar den admiraal *Lazareff* genoemd is. Ook het dorp Vararoff wordt met kanonnen en voorraadmiddelen opgevuld.

(Per Telegraaf.)

PARIS den 12 december.

De *Moniteur* meldt dat de Koningin van Spanje aan den maarschalk *Pélissier* het grootkruis der orde van Ferdinand heeft verleend en een zeker aantal kruisen van dezelfde orde ter beschikking der Fransche Regering heeft gesteld, om onder de militairen van het leger in het Oosten te worden verdeeld.

Eene dépêche uit Madrid meldt, dat de betaling van het halfjaar rente der buitenlandsche schuld den 15 dezer te Londen en te Parijs zal geschieden.

DRESDEN den 11 december.

Het officiële Saksische dagblad wederspreekt het door een Munchensch blad medegedeeld bericht, dat de Beijersche president van den Raad, de heer *von der Pforden*, Munchen zou hebben verlaten om zich naar Dresden te begeven; de heer *von der Pforden* is niet te Dresden aangekomen en wordt daar ook niet verwacht.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 11 december.

Bij Zr. Ms. besluiten is benoemd tot kantonregter te Zuidhorn jhr. mr. *R. A. Quintus*, advocaat te Faan, plaatsvervangend kantonregter in het kanton Zuidhorn, burgemeester en secretaris der gemeente Oldekerk en lid der provinciale Staten van Groningen, en is aan den heer *A. J. Westenberg*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Roermond, en voorts in zijne plaats als zoodanig benoemd de heer *mr. M. P. H. Strens*, advocaat te Roermond.

— De Koninklijke Bibliotheek alhier heeft dezer dagen ten vervolge ontvangen het achtste en negende deel der prachtuitgave van de werken van *Frederik den Groote*, waarvan een exemplaar door Z. M. den Koning van Pruisen aan die inrigting vereerd wordt.

— Het Koninklijk Penningkabinet alhier werd dezer dagen met een aantal zeldzame Nederlandsche munten verrijkt, door een aanzienlijk landgenoot, die het eerste levenslicht in deze stad aanschouwde, aan hetzelfde ten geschenke gegeven. Bovenal munten daaronder uit en verdienen bijzondere opmerkzaamheid verschillende zilveren munten der vroegere Hertogen van Gelderland; de gouden zonnekroon van *Karel V*; de gouden reaal en halvereaal en een aantal fraaie zilveren munten van *Philippus II*, als hertogen van Gelderland; de dubbele dukat en de Mariengrosche van Nijmegen; twee kerkmuntjes van Arnhem, het gouden schild en een klein zilveren muntje van *Philippus* van Bourgondië, als ruwaard en erfgenaam en *Jacoba* van Beijeren als gravin van Holland; de goudgulden van haren oom, *Jan* van Beijeren; een aantal zilveren munten van *Maria* van Bourgondië, *Maximiliaan* en *Philippus den Schoone*, als graven van Holland; een uitmuntend bewaarde heele en halve kruisdaalder van *Philippus II*, in 1567 te Dordrecht geslagen; de dukat van Holland, 1654; een buitengewoon fraai exemplaar van den Zeeuwschen gouden rozenobel van 1583; eene munt onder graaf *Egbert II* (1068—69), te Bolsward geslagen; de halve rijkdaalder der drie Overijsselsche steden van 1582, en meer andere zeldzame Overijsselsche munten.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 13 dezer bestaan uit de grand-opéra *Othello ou le Maure de Venise* en de comédie *L'école des agneaux*.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van dinsdag 11 december.

De Voorzitter brengt ter tafel een bij hem ingekomen voorstel van de heeren *Dullert* en *Blaupt ten Cate* tot het houden eener enquête nopens de zaak van de koperen munt voor Nederlandsch Indië. — De heer *Dullert* zegt, uit naam van de voorstellers, dat zij er hoogen prijs op stellen, dat het doel van hun voorstel goed begrepen en juist gewaardeerd wordt; zij verklaren ten stelligste dat er bij hen nopens de eerlijkheid van de Regering geen twijfel hoegenaamd bestaat; zij hebben geen ander doel dan om de zaak van de duitenplaatjes in het helderste daglicht te plaatsen; ook zij gelooven, dat de gevoerde discussien zonder dit voorstel tot niets kunnen leiden; bleef men daarmede zoo voortgaan en bleef de zaak op den tegenwoordigen voet, dan konden er altijd overblijven die meenen dat er iets raadselachtigs en geheimzinnigs in de zaak is overgebleven; de waardigheid der Regering en van de Kamer laten dit niet toe; de Regering moet er zelve den hoogsten prijs op stellen, dat alles opgehelderd worde; de voorstellers rekenen dan ook op aller medewerking, maar vooral op den bijstand der Regering. — Wordt besloten het gedane voorstel te doen drukken en naar de afdeelingen te verzenden.

Aan de orde is de voortzetting der discussien over het Xlde hoofdstuk der Staatsbegroting voor 1856 (*Departement van Kolonien*).

Niemand vraagt het woord.

De heer *Elout van Soeterwoude* acht zich dan verplicht een enkel woord te zeggen. Gisteren heeft de heer *Thorbecke* den wensch geuit, dat de gehouden discussien zouden worden gesloten. Ook hij meent, dat er termen aanwezig zijn om aan deze discussie een einde te maken, doch het middel, hetwelk die spreker geoordeeld heeft dat te baat moest worden genomen, beaamt hij in geen deele. Zijns oordeels kan in eene zaak als deze, welke geheel van administratieve aard is, geen sprake van enquête zijn; moest er gevolg aan de zaak worden gegeven, dan zou er gebruik moeten worden gemaakt van de wet nopens de ministeriële verantwoordelijkheid of van art. 166 code pénal; daarvan kan echter geen sprake zijn en het zou zelfs eene ongerijmdheid zijn daaraan te denken. Hij laat in het midden, of een derde persoon misbruik kan hebben gemaakt van de voorkennis, welke hij had, maar hij gelooft dat het duidelijk gebleken is dat de Ministers 's Lands belang behartigd en geheel ter goeder trouw gehandeld hebben, waarom hij eene motie van orde voorstelt, houdende „dat de Kamer, de gegeven inlichtingen gehoord, overgaat tot de orde van den dag.” — De heer *Rochussen* kan zich niet vereenigen met het voorstel om de discussien thans te sluiten, omdat, zoo de Kamer besloot geene enquête te houden, sommige leden die nog inlichtingen verlangen daarvan zouden verstoken blijven. — De heer *van Goltstein* ondersteunt de motie van den heer *Elout* en acht het instellen eener enquête verbodig, daar zijne vroeger geopperde bezwaren door de gehouden discussie geheel zijn opgeheven. — De heer *Wintgens* spreekt in gelijken geest. — De heer *Thorbecke* merkt op, dat uit de motie niet voortvloeit dat geene enquête zal worden gehouden.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, zeggend zich in deze discussie niet te moeten mengen. Hij is toch volkomen overtuigd (hij behoeft niet te zeggen van de eerlijkheid zijner Ambtgenooten), dat zij in staat zijn alle gewenschte inlichtingen te geven. Maar na hetgeen op het slot der zitting van gisteren gezegd is en na het voorstel tot het houden eener enquête, nu acht hij het ook pligt te doen blijken, dat het Ministerie volkomen overtuigd is van de deugdelijke handelings, van de eer, de goede trouw en den ijver der betrokken Ministers en van hunne zucht om 's Lands belang te behartigen. Ware eene maand geleden een voorstel tot enquête gedaan, dan ware daarin niets kwetsend voor de Regering geweest, maar het is vooral tegen de wijze waarop dat voorstel gisteren werd aangekondigd, dat hij meent te moeten opkomen. Wel is waar, de voorstellers der enquête hebben de eerlijkheid der Ministers boven alle verdenking gesteld, maar elk rechtsgeleerde weet, dat er geen getuigen kunnen gehoord worden, of er moet een beschuldigde bestaan. Hij treedt echter niet in de discussie over de enquête. Wat is de zaak? Bij de behandeling van het hoofdstuk van Kolonien is er eene zaak ter sprake gebragt. Sommige sprekers hebben dit gedaan en zij wenschten inlichtingen te bekomen. De Ministers hebben ze ruimschoots gegeven. Nu zou hij het noemen insidiens en verraderlijk, als deze discussien zouden eindigen, zoo als de heer *Thorbecke* heeft verlangd, dat de Kamer eigenlijk zou zeggen, dat zij de zaak thans niet kan onderzoeken, dat er een nader onderzoek moet plaats hebben en dat men hoopt, dat daarbij van de eerlijkheid der Ministers zal kunnen blijken. Nu verheugt hij zich over de orde van den dag, die door den heer *Elout* is voorgesteld; zij is van geheel anderen aard dan het stilzwijgen, dat de spreker uit Maastricht aan de Kamer wilde opleggen. Kent men eenerger toestand dan die van een beschuldigde, die alle inlichtingen heeft gegeven en wien men dan zegt: wij kunnen over de zaak niet oordeelen? Dat noemt hij onregtvaardig. Daarom deed hem de motie van orde genoegen. Het is hem onverschillig, welke andere uitdrukking men daarin bezigt, als zij maar niet is in den geest van den spreker uit Maastricht. Geen spreker heeft de eerlijkheid der Ministers in twijfel getrokken. Niemand dan de spreker uit Maastricht heeft gezegd, dat men er nu niet over kon beslissen, maar dat hij hoopte, dat het uit de enquête zal blijken. Hij hoopt, dat de gedane motie moge worden aangenomen. Het is geen gewone *ordre du jour*. Het is eene sluiting der beraadslagingen op een bepaald motief, namelijk nadat men de inlichtingen heeft gehoord. Dat is dus eene goedkeuring van die inlichtingen. Dat is dat men over de bekomen inlichtingen tevreden is, want anders mogten de discussien niet worden gesloten. Wat de gevoerde discussie aangaat, daarbij zijn voornamelijk drie zaken ter tafel gebragt: 1°, het gedrag van den Minister van Finantien; 2°, dat van den muntmeester, en 3°, dat van den muntmeester in betrekking tot den Minister van Kolonien. Over het eerste zal hij geen woord spreken; reeds bij de begroting van het Departement van Finantien is dat punt behandeld; die begroting is met algemeene stemmen aangenomen; hij laat in het midden waarom bij het hoofdstuk van Finantien bijna niemand over de zaak heeft gesproken en waarom zij juist bij het hoofdstuk voor Kolonien is

behandeld. Wat het tweede punt aangaat, heeft hij hier den muntmeester niet te verdedigen. En wat het derde punt betreft, heeft de Minister van Kolonien ook die zaak geheel behandeld. Hij gelooft dus, dat er alle termen bestaan, om ten deze te besluiten tot de orde van den dag.

De heer *Rochussen* stelt in het licht, dat hij de voortzetting der discussien niet voor zich zelve heeft verlangd, maar voor anderen die nog nadere inlichtingen mogten wenschen te ontvangen; hij voor zich hoopt dat de motie van orde zoodanig als die is toegelicht zal worden aangenomen. — De heer *Groen van Prinsterer* keurt de motie van orde goed, daar de Kamer volledig is ingelicht, en zijns inziens kan er hier geene kwestie van enquête zijn. Hij treedt verder in beschouwingen ten betooge dat de Ministers met alle eerlijkheid in deze gehandeld hebben en ziet in deze zaak van den kant der oppositie eene oorlogsverklaring of ter omverwerping of ter onderminning van het Bewind; hij wenschte wel eene politieke enquête over de bedoeling, waarmee dit voorstel van enquête geschiedt, indien het opging bedoelingen na te gaan. Hij zal niet onderzoeken, waarom zoo veel verbolgenheid tegen den Minister van Finantien en den muntmeester bestaat, maar de heftige oppositie tegen den Minister van Kolonien wijt hij aan drie redenen, te weten: 1°, omdat die Minister steeds is geweest het beletsel tegen die koloniale hervormingen, welke door sommigen bedoeld worden; 2°, omdat hij lid is geweest van het vorige Kabinet, en 3°, omdat hij onlangs een uitstekend blijk van vertrouwen heeft mogen erlangen door zijne benoeming tot opperlandvoogd van Ned. Indië. Waar men om zulke redenen alles in het werk stelt om eene blaam op een Minister te werpen, moeten alle partijen de handen ineenslaan om dergelijke pogingen te keeren. Wordt het voorstel tot enquête aangenomen, dan moet of het Ministerie of de Kamer wijken, en zoo het mogelijk was dat een voorstel werd goedgekeurd, hetwelk een parlementair brandmerk op de kroon der Ministers zou drukken, dan zou hij tot den Minister van Buitenlandsche Zaken durven zeggen: antwoord daarop niet met een *coup d'état*, maar met een *coup d'éclat*, met de ontbinding der Tweede Kamer; want de Nederlandsche Natie wil niet dat Nederlandsche Staatslieden door de insinuatien van teleurgestelde speculanten door het slijk worden gehaald. — De heer *Thorbecke* zegt, dat men niet zijn voorstel, maar zijn persoon bestrijdt, en brengt verder bij, hoe hij alleen heeft gezegd dat als de discussie in dezer voege wierd voortgezet zij tot geene uitkomst zou leiden, en naar zijne wijze van zien hadden de Ministers van Kolonien en van Finantien zich voor de enquête moeten verklaren, hetwelk meer zou hebben afgedaan dan het verzet daartegen. Ziet men in de motie van orde de goedkeuring van het gebeurde, dan moet men die, zijns inziens, beter motiveren.

De heer *van Bosse* is tegen de motie, omdat er nog verschillende punten overig blijven waaromrent hij nadere ophelderingen verlangt; hij bestrijdt verder de tactiek welke men in deze aanwendt om de oppositie te bekampen. — De heer *van Nispen van Sevenaer* is vóór de motie, daar hij geene aanleiding heeft gevonden om het er voor te houden, dat de Ministers in deze zaak niet met een *coup d'état* hebben gehandeld. — De heer *de Poorter* is tegen de motie, omdat zijns inziens alles nog niet behoorlijk is ingelicht. — Ook voor den heer *van der Linden* blijft nog veel duisters bestaan; verder verzet hij zich tegen de wijze waarop de heer *Groen van Prinsterer* de zaak tot eene partij-kwestie gemaakt heeft. — De heer *van Hoëvell* zal vóór de motie stemmen om over te gaan tot de orde van den dag, ten einde later het noodige licht te verkrijgen; hij betreurt dat de Minister van Buitenlandsche Zaken aan de zaak het karakter eener politieke kwestie heeft willen geven.

De Minister van Justitie meent dat door discussie de zaak niet tot klaarheid is te brengen, daar de Kamer zich niet tot eene regtbank kan constitueren; zijn gevoelen was, dat de uitbesteding niet anders kon plaats hebben dan geschied is en dat de Minister van Kolonien alles heeft gedaan met het doel om het welbegrepen belang der schatkist te bevorderen. — De Minister van Kolonien herhaalt nog bereid te zijn tot het geven van meerdere ophelderingen. — De heer *van Zuylen van Nyevelt* zegt, dat men aan de motie geene andere betekenis mag hechten dan er in te lezen staat. — De Minister van Buitenlandsche Zaken voert aan, hoe men vroeger wel een amendement heeft bestreden om de betekenis welke men daaraan hechtte. — De heer *Thorbecke* laat hierop volgen dat hij zulks met deze motie ook doet. — Nog enkele leden voeren daarop bij herhaling het woord.

Vervolgens ontstaat eene nieuwe discussie, uitgelokt naar aanleiding van de nadere verklaring van den heer *van Goltstein*, die, voldaan over de te dezer zake gegeven inlichtingen, aan de motie van orde de betekenis hecht, dat ook de Kamer die inlichtingen voldoende acht, waaromrent hij van den voorsteller nadere verduidelijking vroeg. — De heer *Elout* verduidelijkt die motie nader, en geeft bepaald te kennen dat dit werkelijk de zin en bedoeling was bij die motie, en om die tevens te doen strekken als een blijk van vertrouwen der Kamer op de naauwgezetheid, eerlijkheid en volkomen behartiging van 's Lands belangen door de Ministers. — Verscheiden leden bestrijden andermaal die uitlegging, en geven daarbij te kennen bij zulke verklaring tegen de motie te zullen stemmen; anderen beamen die, als zijnde werkelijk in de motie zelve die bedoeling van vertrouwen gelegen. Aan die discussie nemen deel de heeren *L. D. Storm*, *van Zuylen van Nyevelt*, *van Akerlaken*, *Lugben*, *Dommer van Poldersveldt*, *Hoffman*, *Bieruma Oosting*, *Dirks* en *Elout van Soeterwoude*.

Ten slotte wordt de motie van orde van den heer *Elout van Soeterwoude* aangenomen met 45 tegen 16 stemmen. Tegen stemmen de heeren *Reinders*, *Blaupt ten Cate*, *van der Veen*, *Hengst*, *L. D. Storm*, *Strass*, *Thorbecke*, *Hognek van Papendrecht*, *van Zuylen van Nyevelt*, *de Lom de Berg*, *van Bosse*, *Dullert*, *de Poorter*, *Zijker*, *Westerhoff* en *Jaspers*.

De heer *Dullert* geeft hierop ook namens den heer *Blaupt ten Cate* te kennen, dat zij hun voorstel tot enquête intrekken, als geen doel meer treffende.

Hiermede dit onderwerp afgehandeld zijnde, wordt door den heer *van Rappard* voorgesteld de beraadslagingen over het hoofdstuk Kolonien voort te zetten op heden avond. Met 51 tegen 30 stemmen wordt dienovereenkomstig besloten en de vergadering tot dien tijd verdaagd.

's GRAVENHAGE den 12 december.
Bij verschillende besluiten heeft Z. M.: vergunning verleend aan den hofraad W. F. van Otterloo, secretaris van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, tot het aannemen van het ridderkruis der orde van de Poolster, in diamanten, hem door Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen geschonken; — op zijn verzoek eervol ontslag verleend aan den burgemeester der gemeente Harderwijk H. F. van Meurs, en als zoodanig benoemd mr. G. A. de Meester; — op zijn verzoek eervol ontslag verleend aan den heer D. D. Buchler, als voorzitter en lid van den raad van bestuur der Koninklijke Academie van beeldende kunsten te Amsterdam, onder dankbetuiging voor de door hem bewezen diensten; — benoemd, tot regter in de arrondissements-regtbank te Breda, mr. K. A. Meussen, advocaat aldaar en lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; — op pensioen gesteld, den majoor bij het 1ste regiment infanterie W. C. Margadant, met toekenning van den rang van luitenant-kolonel, a f 1900, en den 1sten luitenant bij het 8ste regiment infanterie C. C. Six van Oterleek a f 545; — benoemd, bij het 1ste regiment infanterie, tot majoor den kapitein der 1ste kl. J. F. Vleugels, van het koloniaal werfdepot; tot 1sten luitenant den 2den luitenant W. C. Margadant, van het corps; bij het 5de regiment infanterie tot 1sten luitenant den 2den luitenant J. C. W. van Kerkwijk, van het corps, en bij het 6de regiment infanterie, tot kapitein van de 3de kl. den 1sten luitenant H. de Jongh, van het corps.
— In deze residentie is aangekomen Z. Exc. jonkh. J. C. Gevers, kamerheer des Konings en Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het Keizerlijke Hof van Rusland, die zich naar zijne nieuwe bestemming begeeft.

Staten-Generaal.
EERSTE KAMER. — Zitting van woensdag 12 december.
De Voorzitter deelt mede dat zijn ingekomen al de sedert het reces bij de Tweede Kamer aangenomen wettten; — voorts een aantal Koninklijke besluiten en missives van heeren Ministers, ten geleide van mededeelingen of stukken, waaronder eene missive van den Minister van Financien, verzoekende dat de Kamer zoo spoedig mogelijk behandelde het ontwerp nopens het entrepôt van meel. — Aan dat verzoek zal worden voldaan. — Daarna zijn de afdeelingen zamengesteld en is de zitting gescheiden.

TWEDE KAMER. — Avondzitting van dinsdag 11 december.
Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over hoofdstuk XI der Staatsbegroting voor 1856.
De heer Stolte ontwikkelt, waarom hij steeds was en is voorstander van de Nederlandsche Handel-Maatschappij; hij bespreekt hetgeen in het verslag is opgenomen met betrekking tot de bemoeijingen der Maatschappij omtrent het opkopen der producten en hoopt dat aan de factorij een wenk zal worden gegeven, om nimmer gebruik te maken van hare bevoegdheid wanneer die tot nadeel van het circulerend medium kan strekken. — De heer Thorbecke komt op tegen den afstand van het stoomschip SOEMING aan den Keizer van Japan en herhaalt daarna eenige reeds ten vorige jare gemaakte opmerkingen. — De heer Rochussen spreekt over den overgang van landgoederen in handen van Chinezen, en wijst op nog verschillende punten onder de aandacht van den aanstaanden Gouverneur-Generaal.

De Minister van Koloniën beantwoordt achtereenvolgens de vorige sprekers. Omtrent het aangevoerde door den heer Stolte, die de vrees heeft geuit dat de inmenging van de Handel-Maatschappij met den uitvoerhandel nadeelige resultaten kan hebben, bepaaldelijk met het oog op het circulerend medium, verwijst de Minister naar het contract met de Handel-Maatschappij, waarbij de tusschenkomst der Regering in zake van handelsoperaties der Handel-Maatschappij is uitgesloten. Hij vereenigt zich met hetgeen door den heer Rochussen deswege gezegd is, doch hij deelt de wenschelijkheid dat er eene goede verstandhouding besta tusschen het bestuur in Indië en de factorij van de Handel-Maatschappij, ofschoon hij niet weet dat die verstandhouding verstoord is. — Z. Exc. beantwoordt vervolgens de vragen van den heer Thorbecke: a, wat aangaat de betrekking der Regering tot de Maatschappij van Weldadigheid en den aanmaak van gewezen goederen voor het leger in Indië en voor koffijzakken; de Minister legt de staten dienaangaande over ten betooget dat er hier geen sprake is van eene bedekte subsidie zoo als die spreker beweerde; b, wat betreft de Nederlandsche katoenijverheid in betrekking tot Nederland Indië en in verband met de circulaire aan de Kamers van koophandel aangaande de vraag nopens de mogelijkheid van de opheffing der differentiële regten in Ned. Indië, het doet den Minister leed, dat door die circulaire ongerustheid en noodeloze vrees is ontstaan; die circulaire bevatte volstrekt geene beslissing, noch ook een overijlden stap, maar in verband met onze handels- en scheepvaart-wetgeving kwam het der Regering noodzakelijk voor om te doen onderzoeken, of er voorstellen tot verandering in de Indische tarieven noodig waren, die overigens niet anders dan door de tusschenkomst der Wetgevende Magt tot stand kunnen worden gebracht. Wat het antwoord der kamer van koophandel van Rotterdam op die circulaire aangaat, waarbij zij over gebrek aan kennis klaagt, Z. Exc. zal daarover niet in discussie treden, maar alleen dit zeggen dat, als die kamer voorlichting kan geven, zij zoowel de Handel-Maatschappij als de industrie zal verpligten.

Z. Exc. beantwoordt de onderscheidene vragen omtrent verschillende punten van wetgeving door den heer Rochussen opgenoemd, en geeft daarbij op, op welke hoogte die onderwerpen thans voorbereid of in behandeling zijn, voor zoo ver hij dit althans op dit oogenblik weet. Ook hoopt de Minister dat de tegenwoordige Opperlandvoogd van Ned. Indië vóór zijne aftreding alles zal kunnen afdoen wat mogelijk is. Wat de stoomvaart tusschen het Moederland en de koloniën betreft, is eene commissie van deskundigen benoemd tot onderzoek der plannen; zij heeft deswege verslag uitgebracht; dat verslag is nu bij den Raad van Ministers aanhangig; hij durft zich echter niet vleijen dat hij die pakervaat nog zal kunnen tot stand brengen, schoon hij zulks zoo gaarne zou gewenscht hebben. Ook heeft gezegde commissie de aandacht gevestigd op de doorgraving der landengte van Suez en op de soort van schepen met het oog daarop voor de pakervaat. Hij slijpt ver-

volgens de nadere punten aan, als daar zijn over de suikercultuur en de bevordering van industrie-scholen in Indië.

De heer Groen van Prinsterer stelt thans voor om bij het vergaderde uur de discussien te verdagen tot den volgende dag. — Dien overeenkomstig wordt besloten. Daarna brengt de commissie voor de verzoekschriften rapport over eenige in hare handen gestelde adressen uit, waarna de vergadering wordt gescheiden.

In de zitting der Tweede Kamer van heden zijn de beraadslagingen over hoofdstuk XI der Staatsbegroting voor 1856 ten einde gebracht, waarna het hoofdstuk is aangenomen met 44 tegen 14 stemmen. Vervolgens is hoofdstuk XII aangenomen met 57 stemmen tegen 1. Nadat nog eenige andere wettten waren aangenomen, is de vergadering daarop tot morgen gescheiden.

ROTTERDAM den 12 december.
Bij de heden alhier ten Raadhuize plaats gehad hebbende herstemming tot verkiezing van een lid van de Kamer van koophandel en fabrieken alhier, in de plaats van wijlen den heer W. Suermont Bz., die op 31 december 1857 aan de beurt van aftreding was, is verkozen de heer M. M. de Monchy met 72 stemmen, terwijl de heer John E. Knight 39 stemmen op zich vereenigd had. Er was 1 bijzet van onwaarde ingeleverd.
— Gisteren hebben ten Raadhuize alhier de volgende verpachtingen plaats gehad: 1º, voor den tijd van 7 jaren, 10 stukken weiland, te zamen groot ongeveer 16 bunders 64 roeden en 90 ellen, gelegen onder de gemeente Kralingen, gepacht door J. Kok, voor f 111 per bund; 2º, voor den tijd van 5 jaren, twee stukken land, liggende in Crooswijk, onder Rubroek, te zamen groot 5 bunders 52 roeden en 90 ellen, gepacht door B. Dijkman, voor f 85 per bund.

— Eergisteren werd van de werf der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij te Eijenoord met het beste gevolg te water gelaten het fieren schroef stoomschip Maastroom, groot circa 250 gemeten lasten, gebouwd voor rekening der Rotterdamse Stoomvaart-Vereeniging, onder directie van den heer J. Smith, en bestemd voor de vaart op Hamburg en Harburg.

— Eergisteren is tot lid van de Kamer van koophandel te Schiedam bij herstemming gekozen het aftredend lid de heer J. D. Meijer J. Hz.

— Ten gevolge van het bedanken van ds. A. van Toorenbergen te Hendrik-Ido-Ambacht, heeft de kerkeraad der Hervormde gemeente te Oudewater beroepen ds. J. M. Koff, thans te Odijk.

— Heden is aan de Leydsche Hoogeschool tot doctor in de letteren bevorderd de heer J. Soutendam, jur. rom. et hod. doct., geboren te Delft, na verdediging van een specimen litterarium inaugurale, continens *observations nonnullas in Homerum et Scenicos*.

— In den loop dezer week zal van Hellevoetsluis naar Brouwershaven worden gedetacheerd eene kanonneerboot onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse H. P. Klerck; deze boot zal voor drie maanden virtualie medenemen, terwijl hare bemanning wordt vermeerderd met een korporaal en 10 matrozen.

— Thans is officieel geworden de verandering in de uniform der zeeofficieren; zij heeft alleen betrekking op den jas voor gewone dienst en op de muts; op de wijze zoo als vroeger reeds is gemeld, moeten met 1 januarij 1856 al de veranderingen plaats gehad hebben. — Zr. Ms. stoomschepen MERAPI en CYCLOP worden met spoed gerepareerd, ten einde in het voorjaar in dienst gesteld te kunnen worden.

— Eergisteren avond ontstond brand te Amsterdam op den hooizolder van een stal in de Dirk van Hasseltsteeg, in gebruik bij den grutter Bakker, op den Nieuwendijk woonachtig. Door het in werking brengen van 5 spuiten werd men den brand meester.

— Op de eergisteren te Arnhem gehouden beestenmarkt waren aangebragt 155 stuks. Er had weinig verkoop plaats en de prijzen waren hoog.

— Uit het vroeger vermeld drielat van predikanten heeft de kerkeraad der Hervormde gemeente te Haakbergen tot herder en leeraar beroepen ds. J. H. Berghge, thans te Gapinge.

— Van den 1 tot en met den 7 dezer zijn in de provincie Friesland 9 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven en 21 door die ziekte aangetaste runderen voor rekening der eigenaars afgemaakt, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 januarij dezes jaars 1772.

— De waterhoogte te Arnhem was den 11 dezer 0.85 el. De Rijnhoogte te Keulen was gisteren 5 voet 1 duim Keulsch peil (5 voet 2 duim Rijnlandsch). — Er dreef geen ijs op de rivier, doch te Remagen wel.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 12 December.
OVERLEDEN: F. T. Root, jm., 53 j. — J. G. Barends, man van P. P. Rijkbergen, 39 j. — A. M. van der Heyden, vrouw van H. J. Driesschen, 36 j. — M. C. Lambrechts, vrouw van M. Wijnen, 64 j. — W. van Oversee, jm., 18 j. — L. G. J. den Haring, jm., 2 m.
BEVALLEN: P. W. Schuerling, geb. Genenier, levenl. d. — P. A. van Steenwijk, geb. van Dalen, s. — M. E. Spaan, geb. Balen, s. — A. Boe, geb. van Daalhuizen, s. — A. van Ingen, geb. Roosenboom, s. — J. A. Hoogewerk, geb. van Heel, d.
GEHUWD: J. Wester, weduwnaar, 28 j., en C. de Haas, wed. T. van der List, 22 j. — J. Wijmans, jm., 28 j., en H. Appels, jd., 29 j. — B. Veltenaar, jm., 25 j., met J. A. Stolk, jd., 24 j. — C. Sneepels, jm., 31 j., met G. Kampes, jd., 24 j. — W. Koks, jm., 24 j., met M. E. Kroon, jd., 31 j. — C. van der Pluym, weduwnaar, 41 j., en G. P. Beening, jd., 27 j. — H. Heitboom, jm., 37 j., met J. M. E. Terstappen, jd., 33 j. — H. J. Hoels, weduwnaar, 30 j., met A. Rietbergen, jd., 25 j. — J. B. Verhoogh, weduwnaar, 30 j., met E. M. Walop, jd., 25 j. — J. S. de Jong, jm., 29 j., met A. Krats, jd., 28 j.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING van HUIZEN enz., in het Notarishuis te Rotterdam, Woensdag 12 December.

Het Huis, Bovenhuis en Erve, aan de zuidzijde van de Hoogstraat, wijk 10, n.º 58. In trekgeld f 4550, daarboven f 540, verkocht. N.º 1. Het Pand en Erve, genaamd *het Hov van VVerna*, aan het Slagveld of Nieuwe Plein, wijk 14, n.º 534. In trekgeld f 18,000, daarboven f 1600, opgeboden. N.º 2. Het Huis en Erve, genaamd *KOORNANS VVERNEN*, met Stalling of Pakhuis, aan de zuidzijde van de Nieuwe Markt, wijk 9, n.º 451. In trekgeld f 6000, daarboven f 500, opgeboden.

Beetjdingen. Nederland.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Libra*, Oostr. naar Livorno; *Zeeuww*, Tolner, naar Abbeville, en *Sir John Renale*, Newson, naar Newcastle.

HELLEVOETSLUIS 12 december. Gearriveerd *Water Kelpie*, Bergen, van Newcastle; *Catharina Kuisla*, Vos, en *Pennagula*, Schepers, beiden van Stockholm; *Coral*, Cracknell, van Ipswich; *Beatitude*, Colverson, van Glasgow; *Fennochina Catharina*, Pomper, v. Ipswich, en *Maria Janna Jacoba Barendina*, van der Veen, van Londen. — Vertrokken *Swanland* (st.) n. Hull; *Earl of Auckland* (st.) n. Londen, en *Chevy Chase* (st.) n. Newcastle. Destoomboot *Admiral Per-Huall* is gisteren avond bij de Goeresche Haven gearkeerd; de wind W. N. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Odilia Maria*, Prins, naar Napoli, en *Petronella*, Lauws, op avontuur.

BRIELLE 12 december. Vertrokken *Girafa* (st.) en *Rainbow* (st.), beiden naar Londen, doch de eerste is in den Put gearkeerd, en *Norfolk* (st.) n. Goole; de wind W. N. W.

MAASSLUIS 12 december. (W. — N.) Niets gepasseerd.

BROUERSHAVEN 12 dec. Gearriveerd *Nordstjerren*, Jørgensen, v. New-York, en *Ocean Home*, Merryman, v. New-Orleans, beiden n. Rotterdam. — Vert. *Amaranth*, Probst, n. Vlaardingen (per *Brouwershaven*), en *Kosmopolis*, Bouten, n. Dordrecht (per *Kinderdijk*); de wind N. W.

ZIERIKZEE 10 december. Binnengekomen *Helena*, Behrmann, van New-York naar Dordrecht.

TEXEL 11 dec. Nog binnengekomen *Ditmar*, Busse, van Alexandria (E.); *Wilmot*, Olberding, van Sevilla n. Stettin (als bijlegger), en *Johanna Elizabeth*, Bakker, v. Duinkerken. — Vertrokken *Prins Oscar*, Welln, n. Stockholm; de wind Z. W. — W. Z. W.

TEXEL 12 december. Binnengekomen *Mary Hall*, Richardson, van Soerabaja.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te GLUCKSTADT 7 december *Paulus*, Molema, van Marseille; 9 dito *Gironde* (st.), van Emmerik, van Rotterdam. Te CUXHAVEN 9 dec. *Adelaide*, de Haan, v. Livorno. — Te FLENSBURG 3 dec. *Dirkje*, Poort, van Stettin. — Te KIEL 8 december *Jantina*, Joosten, v. Horsens. — Te DANTZIG 6 dec. *Minerva*, Oldenburger, van Schladan. — Te BERGEN 30 nov. *Kleinkinderen*, den Brems, van Dordrecht.

Te CHARLESTON werd den 21 november beladen het schip *Hesper*, kaplt. Thomas, naar Amsterdam.

HELSINGBORG 5 december. Gisteren zijn bij hevigen storm uit het zuidwesten en sneeuwrijgt gestrand: nabij deze haven het Ned. kofschip *Afina Jonker*, kaplt. J. J. Groenewold, in ballast van Kopenhagen naar Gotenburg; is wrak, doch het volk gered; — voorts bij Grafvarne het Ned. kofschip *Afina Hillekhus*, kaplt. D. H. Drewes, met steenkolen van Newcastle naar Carlshamn; is weder af en alhier in de haven gebragt; is lek en moet lossen om nagezien te worden.

In de SOND aangekomen: 6 dec. *Gebroeders Coerkamp*, Coerkamp, naar Antwerpen, en *Bellina*, Jäger, naar Amsterdam, beiden v. Memel. Te NORDEN binnengekomen 4 dec. *Vrouw Janna*, Oosterhuis, v. Amsterdam naar Hamburg.

Engeland.

Te LIVERPOOL aangekomen 11 dec. *Frühndel*, Leverstein, van Buenos-Ayres.

Te HARWICH gearriveerd 9 dec. *Stad Workum*, Stenders, van Londen n. Workum. Te SHIELDS 8 dec. *Phoebus*, Kotlar, en *Prudenten*, Hansen, beiden van Hull. Van PLYMOUTH vertrokken 9 dec. *Hermannus Wilmink*, Wilmink, n. St. Sebastian. Te LIVERPOOL in lading 8 dec. *Meyrouw Winkel*, Boer, naar Barcelona.

Het schip *Hendrika Margrietha*, kaplt. Glim, van Sevilla te QUEENSTOWN binnen, is den 8 dec. op bekoemen order naar Hull gezeld.

NEWPORT 8 december. In de laatste dagen is veel wrakbout in deze baai aangespoeld. Daaronder bevindt zich ook een naambord, waarop met vergulden letters *SCHO.* (Hoogstwaarschijnlijk afkomstig van de Ned. bark *Echo*, kaplt. Kuypers, die den 30 november in aan-zetting geweest is met de *Cameroon*.)

Bij de SINGELS gearriveerd 8 dec. *Jan de Wilt*, Timmermans, van Batavia naar Rotterdam.

Gepreaid:

Den 30 november, op 48 gr. NB. en 8 gr. WL., *Rotssteen*, A. Soet, van Amsterdam naar Azim.

Door kapitein J. M. van der Veen, van Java te Hellevoetsluis binnen:

Den 17 oktober, op 9 gr. 45 min. NB. en 26 gr. 11 min. WL., het Eng. schip *Canute*, van Londen naar Calcutta.

Den 18 oktober, op 11 gr. 9 min. NB. en 27 gr. 25 min. WL., de Eng. brik *Oshello*, van St. John's naar Farnsbuck; 30 dagen reis.

Den 4 december, op 49 gr. 18 min. NB. en 4 gr. 50 min. WL., de Mecklenburger brik *Leonidas* (A).

Cargalijsen.

Rotterdam.

TJILATJAP, Maria Magdalena, Visser: 6720 pic. Koffij, 50 pic. Kaneel, 500 picols Tin, 150 picols Koperen Duit en 100 picols Rotting, NHM.

KAAP HAITI, Riga, T. D. de Wit: 1 lading Campêchehout, H. van Rijkvorsel.

Amsterdam.

BATAVIA, Gouverneur-Generaal Rochussen, is Seur: 12,934 b. Koffij, 1276 sch. Tin en 824 bossen Biddouting, NHM.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAJA, mede voor Passagiers, waartoe hetselve uitmuntend is ingerigt, het nieuw, extra op de zeilage gebouwd, gekopert Nederl. Barkschip *Twas Cornelissen*, kapitein J. C. Kraye, voorende eenen gekwalificeerden Scheepdoctor. Adres ten kantoren van Kuypers, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetselve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekopert Barkschip *Kaap Hoorn*, Kapitein W. C. Kuyk. Adres bij Kuypers, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen.

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Catharina Jantina*, kapitein H. J. Potjer. Adres bij Kuypers, van Dam en Smeer.

GOTHENBURG, het Zweedsch Schoenerschip *Anna Sophia*, kaplt. O. B. Juncker. Adres bij Kuypers, van Dam en Smeer.

KAAP DE GOEDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetselve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend gekopert Nederlandsch Brikship *Jan van Galen*, kaplt. P. H. de Boer. Adres ten kantoren van Kuypers, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen.

KONSTANTINOPEL, het snelzeilend Nederlandsch Schoenerschip *Augusta*, kaplt. H. E. Rabe. Adres bij Kuypers, van Dam en Smeer.

LIVORNO, het Nederlandsch Schooner-Galjoetschip *Libra*, kapitein S. G. Oostr. Adres bij Kuypers, van Dam en Smeer.

NEV-YORK, het extra snelzeilend Nederl. gekopert driemast Klipper-Schoenerschip *Vrede*, kaplt. P. van Rhijn. Adres bij Kuypers, van Dam en Smeer en Wambereis en Crooswijk.

Beursberigten.

WABRIJ den 11 December.

Spanje 14 pc. 20. 85; dito 3 pc. 34. 86.

PARIS den 12 December.

Frankrijk 3 pc. 64. 75; dito 44 pc. 91. Spanje 14 pc. 304; dito Binnent. 3 pc. 34.

LONDEN den 12 December.

De 3 pc. Geconsolideerden 94 1/2; Rusland 5 pc. 97; idem 44 pc. 99. Spanje 14 pc. 204 a 1; dito Binnent. 3 pc. 304 a 1; dito Cert. 44 a 1; dito Fomive 74 a 1; Mexico 3 pc. 194 a 1. Peru 44 pc. 75; dito N. T. 57 1/2. Ecuador 54 a 1; dito alenwe 144 a 144. Landwarranten 5 a 54. Grooten Olig. 64 a 1.

